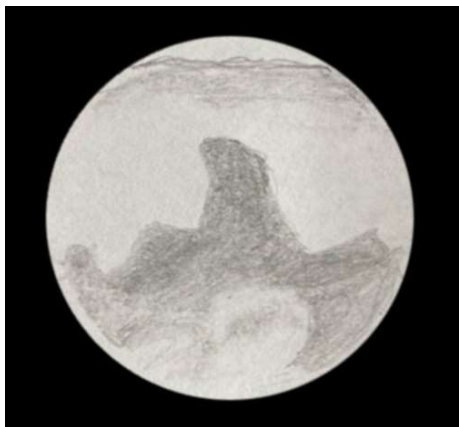

Astronomické úkazy a akce na Liberecku

leden 2023

iQ PLANETÁRIUM

Mars v nejlepší viditelnosti | 3. 1. a 30. 1. konjunkce s Měsícem

Mars je večer pozorovatelný vysoko na obloze v souhvězdí Býka nedaleko hvězdokupy Plejády. Vykonává zpětnou smyčku mezi hvězdami a od poloviny ledna se začne pohybovat zase vlevo, jak je obvyklé. 3. ledna prochází kolem něj téměř úplňkový Měsíc. Obě tělesa od sebe budou asi jeden stupeň.

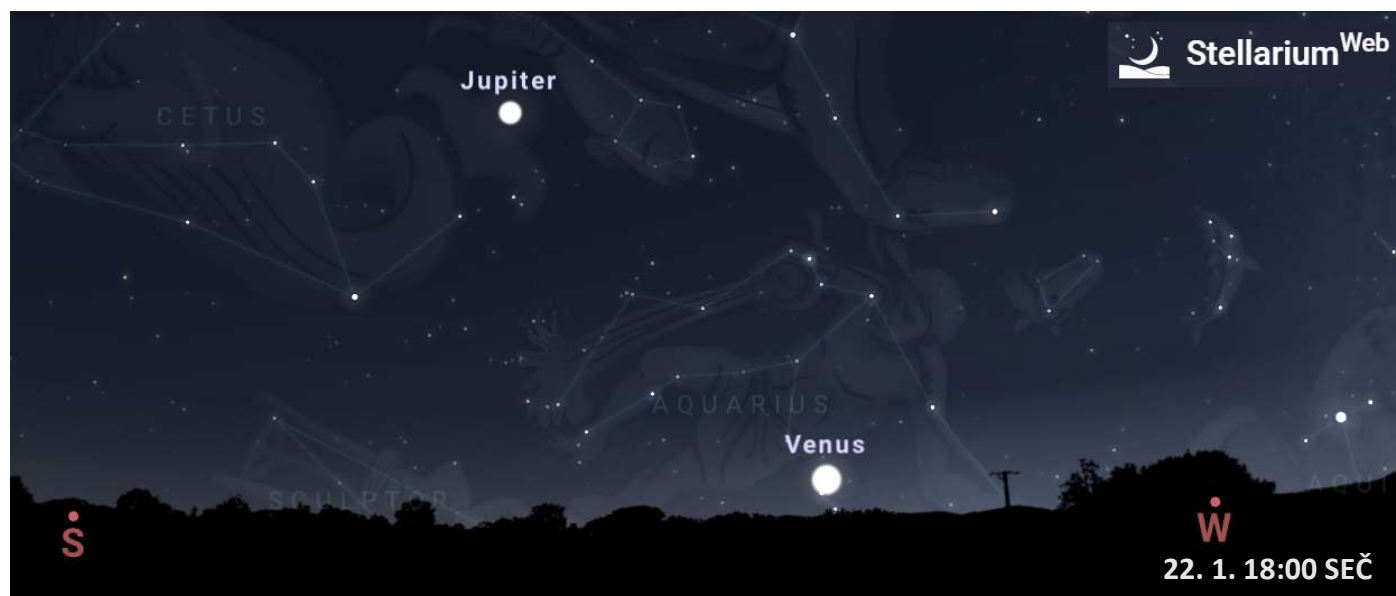
Na povrchu planety můžeme za dobrých podmínek spatřit tmavší a světlejší albedové útvary. Výrazná je například Velká Syrta (Syrtis Major), jak je vidět i na kresbě Aleše Majera. Oválná světlá skvrna dole je velká impaktní pánev Hellas. Nahoře je světlý lem oblačnosti.

K druhému přiblížení Měsíce a Marsu dojde v noci z 30. na 31. ledna.

Začíná období Večernice | 22. ledna konjunkce se Saturnem

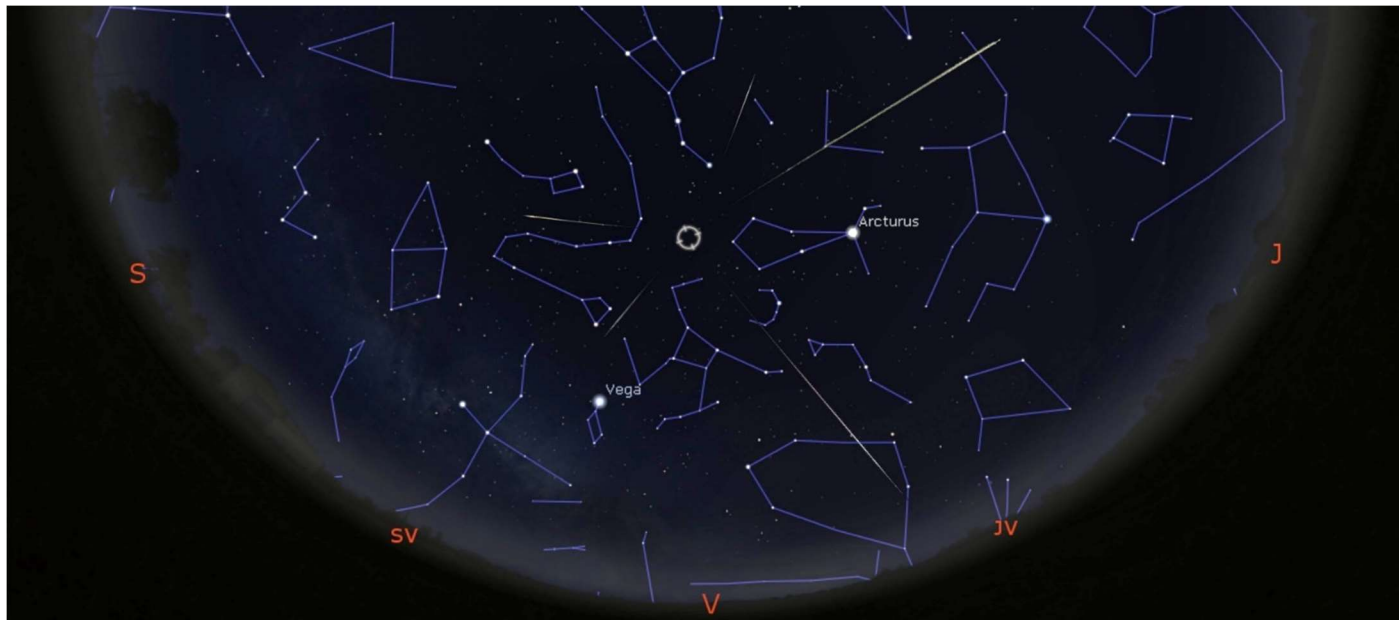
Nejvýraznějším objektem večerní oblohy je nad jihem zářící planeta Jupiter. Letos na jaře ale bude vidět i ta pravá Večernice – planeta Venuše. V lednu zatím zůstává nízko nad jihozápadním obzorem.

22. ledna bude jasná **Venuše** půl stupně od **Saturnu**. V pondělí **23. ledna** navštíví obě planety **Měsíc**.

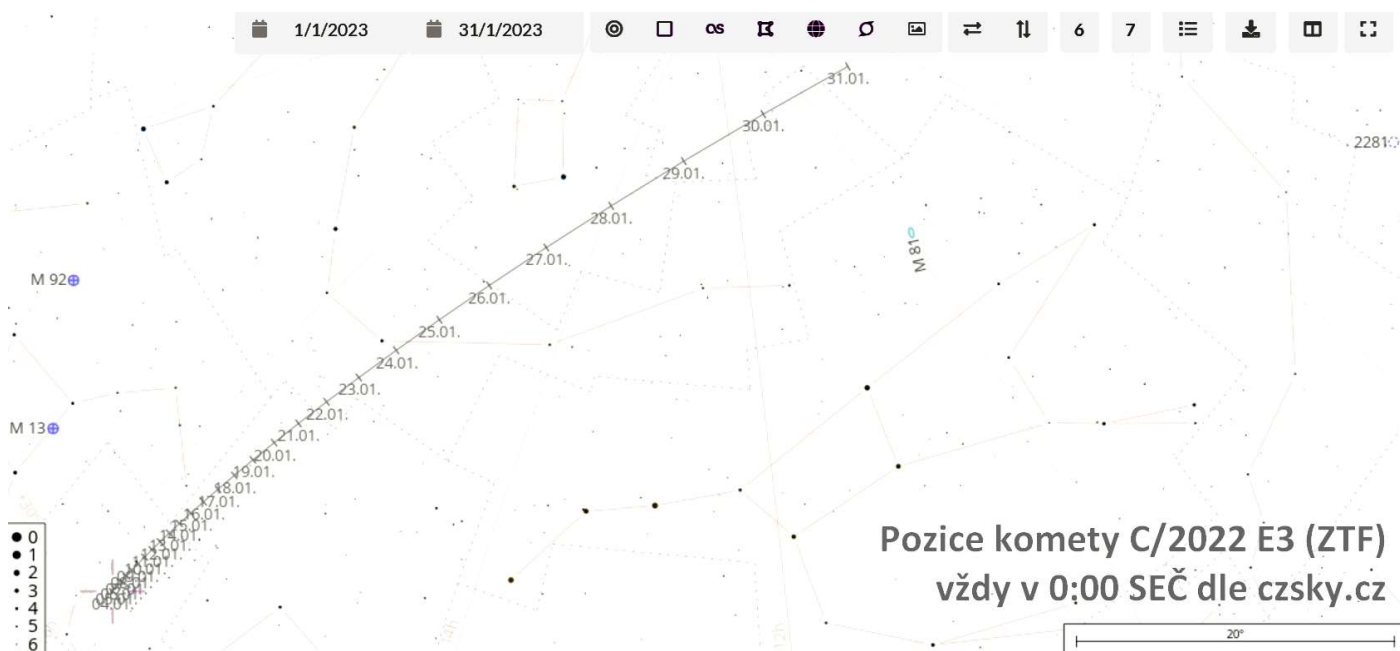
Kvadrantidy asi jedině 4. ledna ráno

Na začátku ledna nastává maximum neobvykle pojmenovaného meteorického roje Kvadrantidy. Roje jsou pojmenovány po souhvězdí, v němž leží bod (radiant), odkud se částice zdánlivě rozletují po obloze všemi směry. V roce 1930 ustanovila Mezinárodní astronomická unie 88 souhvězdí oblohy a s tím některá zmizela. Mezi nimi i Kvadrant, který se nacházel ve vrchní části Pastýře. Radiant Kvadrantid hledejme podle oje Velkého vozu. 4. ledna nastává maximum s frekvencí až 100 meteorů za hodinu. Pozorování ruší Měsíc kolem úplňku, ale za svítání zapadá. To bude asi ta nejlepší doba na pozorování.

Kometa C/2022 E3 (ZTF) slibuje dobrou podívanou

Nebývá pravidlem, že by nějaká kometa byla pohodlně viditelná třiedrem, a nebo dokonce slabě i pouhým okem. A právě tuto hranici se nyní snaží prolomit kometa objevená 2. března 2022 na Mt. Palomaru přehlídkou Zwicky Transient Facility (ZTF). Kometa bude nejbližší Slunci 12. ledna a pro nás skvělá zpráva je, že se bude nacházet vysoko na obloze a nebude vůbec zapadat. Navíc 1. února bude nejbližší Zemi (relativně hodně blízko, asi 42 milionů km). Na obloze ji tou dobou najdeme v souhvězdí Žirafy, tedy zhruba nad Velkým vozem. Pokud se naplní předpověď, mohla by na konci ledna atakovat jasnost 5 mag a byla by tak slabě viditelná na tmavé obloze i pouhým okem. K vyhledání však raději zvolte triedr, bude to lepší zážitek. Mapu k vyhledání komety nabízí web czsky.cz.

Planetárium iQLANDIA

5. ledna pokračuje náš pravidelný pořad pod kopulí planetária v rámci cyklu **Večery pod hvězdami**. Akce začíná v 18 hodin a doporučujeme si udělat rezervaci [na webu](#), máme jen 50 míst.

Pokud jste nestihli přednášku **Apollo 17 s Milanem Halouskem**, nebo nemůžete sledovat novinky osobně, navštivte náš kanál na Youtube. Je zde [záznam přednášky](#) a také pořad [Astronomické události](#).

Planetárium pro vás také připravuje zajímavé animace a informace na [iQBlog](#). V prosinci vyšly články *Apollo 17 a Saturn V*, *Kde zapadá Slunce?* a *Komety*.

V případě jasného počasí nabídneme přenos z konjunkce Venuše a Saturnu 22. 1. na zmíněném Youtube playlistu Astronomické události.

Hvězdárna Turnov

Hvězdárna není přes zimu volně přístupná. Návštěvu si je třeba objednat nebo ověřit případnou akci na [Facebooku hvězdárny](#). Web hvězdárny: hvezdarna.turnov.cz.

V případě jasného počasí bude hvězdárna otevřena 22. 1. večer – možnost pozorování konjunkce Venuše se Saturnem, Jupiteru a Marsu.

Astronomické okénko v Městské knihovně v Jablonci nad Nisou

Přednáška na téma **Rok 2022 v astronomii a kosmonautice** proběhne 10. ledna od 17:00. Vstup je zdarma. Tradiční souhrn zajímavostí z našich pozorování a dění v okolním vesmíru se pokusíme tentokrát přenášet i [online](#).

